

DÁVID WINKLER

RIMAN

2 HRDINOVIA ♦ 2 SVETY ♦ 1 PRÍBEH

„Každý deň prináša svoje vlastné dary.“

Marcus Aurelius

RIMAN

Dvaja hrdinovia

Dva svety

Jeden príbeh

Dávid Winkler

RIMAN

MARENČIN PT

Venované Anne, Jánovi, Adamovi a Matejovi

Copyright © Dávid Winkler, 2018
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2018
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Dávid Winkler, 2018
Design © Marta Blehová, 2018
743. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0095-6 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0096-3 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0097-0 (ePub)

Marcovi Valeriovi Maximianovi, synovi mestského cenzora a kňaza Marca Valeria Maximiana, pontifikovi kolónie Poetovio, členovi jazdeckého stavu, prefektovi prvej kohorty Thrákov (cohors I Thracum), tribúnovi prvej kohorty Hamiov rímskych občanov (cohors I Hamiorum civium Romanorum), veliteľovi národov na pobreží Ponti Polemoniani, vyznamenanému vo vojne partskej, vybranému imperátorom Marcom Antoninom Augustom a pri germánskom ťažení vyslanom, aby plavbou po Dunaji zaistil zásobovanie vojsk oboch Pannónií, veliteľovi vexillatií prétorských loďstiev misenského a ravennského a loďstva britského a afrických a maurských jazdcov vybraných k prieskumným úlohám v Pannónii, prefektovi prvej aly Aravakov (ala I Aravacorum), pri ťažení germánskom osobne od imperátora Antonina Augusta pochválenom a obdarovanom koňom a falérami a zbraňami za to, že vlastnou rukou zabil vodcu Naristov Valaona, dosiahnuvšiemu štvrtej vojenskej hodnosti v rovnakej ale, prefektovi aly kopijníkov (ala contariorum) vyznamenanému vo vojne germánskej a sarmatskej, veliteľovi markomanských, naristských, kvádských jazdcov postupujúcich potrestať vzburu na východe, v hodnostnej triede 100 000 sesterciov so zvýšeným platom dosiahnuvšieho prokuratúry Dolnej Moesie, v rovnakej dobe tiež veliteľovi vexillatií poslaných cisárom k likvidácii banditov Briseov na hraniciach s Macedónskom a Thrákiou, prokurátorovi Hornej Moesie, prokurátorovi provincie Dacia Porolissensis, vybranému najsvätejšími imperátormi do najvznešenejšieho stavu medzi bývalých prétorov a hneď nato legátovi prvej légie Adiutrix a legátovi druhej légie Adiutrix, veliteľovi vexillatie, ktorá prezimovala v Laugaríciu, a legátovi piatej légie Macedonica a legátovi prvej légie Ita-

lica a legátovi trinástej légie Gemina a Augustovmu legátovi tretej légie Augusta s propretoriánskou právomocou, vyznamenanému najvznešenejším panovníkom Marcom Aureliom Commodom Augustom za druhého ťaženia germánskeho, (zhotovila) z vybraných peňazí najvýznamnejšia rada Diana Veteranorum.

(Nápis zo Zany, 80-te roky 2. storočia)

September 2014

Richard sa zastavil pred vchodovými dverami, akoby nevedel, kam má ísť, a vytiahol balíček cigariet. Keď si zapáľoval, ruky sa mu triasli. Aj na tvári mal akýsi traslavý výraz. Stále poriadne nechápal, čo sa deje. Ešte pred týždňom bolo všetko v poriadku... A teraz je všetkému koniec. Zase raz.

Stál na ulici a fajčil. Keď dofajčil prvú cigaretu, zapálil si druhú a potom aj tretiu. Bolo mu do plaču.

„Prepáč mi to, Richard, ale už ťa nemôžem ďalej ťahať za nos... Nemilujem ťa a viem, že už ani nebudem. *I am so sorry...*“

V hlave mu zneli slová Amandy, tie otrasné slová, ktoré z ničoho nič prišli, aj keď v poslednom čase tušil, že z jej strany nie je všetko v poriadku. Amanda bola pri jeho poslednej návšteve Londýna úplne vymenená. Richard už predtým popri telefonátoch a písaní cez sociálne siete tušil, že čosi nie je v poriadku. Bola chladnejšia, vycítil to. Myslel si, že je to kvôli stresom z práce a kvôli novému prostrediu, na ktoré si musela zvykať. Napokon to bolo ešte horšie, ako čakal. V jeden podvečer, deň pred jeho odletom domov, si ho jeho americká láska posadila a pozrela sa na neho smutnými očami.

„*We need to talk.* Musíme sa porozprávať.“

Richardovi zamreli slová v hrdle a nechcel veriť, čo počuje. Chce sa rozprávať? Fakt? Čo dobré kedy vzišlo z takéhoto začiatku konverzácie? Nikdy nič. Je po všetkom, uvedomil si zrazu, ale nechcel tomu hneď uveriť.

„Richard, čo ti teraz poviem, bude šok, ale taká je pravda. Ja...

ja už nie som do teba zaľúbená. Myslím, že to nemá zmysel, aby sme my dvaja boli ďalej spolu," hlas sa jej zatriasol, ale hľadela na neho pevným pohľadom.

„Čože...?“ Richard nechápal, čo sa deje. „*You don't love me anymore?* Už ma nemiluješ?“

Spustila. Že už od príchodu do Londýna to tak necíti a nie je si istá, či to vôbec má ťahať, lebo si uvedomila, že k Richardovi už necíti skutočnú lásku. Iskra medzi nimi sa stratila.

„Takže ty to chceš ukončiť?“ neveriacky sa jej spýtal. „Len tak...?“

„Nebolo by to voči tebe fér, keby sme pokračovali,“ povedala mu. „Je to o tom, že ja ťa už nemilujem. Odlúbila som sa. Naozaj ma to mrzí...“

Richard na ňu neveriacky civel a cítil, ako sa mu rúca svet. Bez slov vyšiel na balkón a zapálil si cigaretu, stále v šoku z toho, čo sa práve deje. Potom sa vrátil dnu a sadol si oproti nej.

Rozhovor trval dlho. Veľmi dlho, čas pre nich neexistoval. Nad Londýnom zapadlo slnko, obloha stmavla, na západe sa stratili posledné záblesky svetla a na chladnom septembrovom nebi sa objavili hviezdy. A v jej byte sa svietilo, oni sedeli oproti sebe a riešili duševné peklo.

„Preto si mi v poslednom čase ani len nepovedala *darling*, ani si ma nijako neoslovovala? Iba obyčajné *Hi*? Preto si mi už dobrých pár dní ani len nepovedala sama od seba, že ma miluješ?“

„Nepovedala, lebo som už vedela, že to tak nie je.“

„Ja som si ťa chcel vziať, uvedomuješ si to? Ale je pravda, že si bola zvláštna už dlhšie. Všimol som si zmenu.“

„Viem, že nie si slepý. A preto ti to teraz hovorím, Richard...“

Presviedčal ju. Že by to ešte mali vyskúšať. Rozprávali sa celú noc, ale na nič neprichádzali, Amanda mu nechcela nič sľúbiť. Bojoval o ňu. Celé hodiny. Ale čím ďalej skúšal, tým viac chápal, že je po všetkom.

„Amanda, ja som v šoku. Veď sme si úplne cudzí, riešime strašné veci. Akoby si to ani nebola ty...“

„Rozumiem ti. Prepáč mi to, je mi to tak ľúto. Si naozaj skvelý chlap...”

„Prestaň! Nezačni mi hovoriť, aký som skvelý, ALE...”

„Prepáč... Proste to nejde. Ja už nemôžem, keď si nie som istá a nie som zamilovaná.”

„A riešiš niekoho iného...?”

„Nie, chcem byť teraz sama...”

Mlčky sa na ňu pozeral a cítil, ako v ňom rastie zúfalstvo.

„Povedz mi hneď tu a teraz, či áno, alebo nie,” povedal napokon.

Nechápavo sa na neho zahľadela.

„Čože?”

„Či so mnou chceš byť, alebo ma definitívne odmietaš.”

„Prepáč, Richard...” sklonila hlavu a on pochopil, že je naozaj koniec.

„Takže nie...”

Zavrtela hlavou a schovala si tvár do dlaní. Zavzlykala a Richard mal tiež hrču v hrdle. Stál nad ňou pri posteli a cez zaslezené oči hľadel na tie dlhé tmavohnedé vlasy, ktoré ešte nedávno tak rád hladkal, na jej uplakané zelené oči, ktoré na nej miloval od prvej chvíle a ktorými sa teraz na neho pozrela, aby si hneď nato schovala tvár do dlaní. Sadol si na zem, zrazu ho opustili všetky sily.

„Prečo, Amanda...? Ako sme sa sem dostali? Po tom všetkom...”

Pokrútila hlavou a plakala ďalej. Ich lásku odplavovali slzy, Richardovi tiež nečakane vyhrkli a nahlas zasmrkal.

„Kurva, doriti,” zamumlal a tiež schoval hlavu do dlaní.

Zrazu tam už nemohol vydržať ani sekundu. Postavil sa a tak kavo odišiel k dverám. Ešte raz sa na ňu pozrel, akoby dúfal, že ho zavolá naspäť, že si všetko rozmyslela, ale ona len sedela na posteli a plakala. Zobral si kufor, ktorý už mal zbalený, a vyšiel von.

Pred jej bytovkou sa oprel o stenu. Zapálil si a neskončil, kým nevyfajčil tri cigarety za sebou. Potom si utrel zvlhnuté oči a po-

malým krokom sa pobral k autobusovej zastávke, aby počkal na spoj na letisko.

Amanda Cook, žena, ktorú mal zo všetkých najradšej, práve odišla z jeho života.

A on sa cítil, akoby sa z neba prepadol rovno do hlbín pekla.

Október 2014

Na viedenskom letisku bol rušný štvrtok. Davy ľudí sa premieľali troma terminálmi a plný bol aj priletový terminál. Vo vzduchu lietali biele pavučiny skorého októbra a slnko príjemne hrialo. Hoci bolo vo vzduchu asi pätnásť stupňov, šofér starej bielej Mazdy sa potil. Meravo hľadel na nový odletový terminál a cez stiahnuté okno sa plazil von prúžok bieleho dymu, keďže šoférovi horela v ruke cigareta. Jeho ruka sa naučenými pohybmi vždy priblížila v ústam, líca sa preliacili a potom sa nafúkli, ako ich majiteľ prudko vypustil dym z pľúc. Zakašľal, čosi zamrmľal a naďalej meravo hľadel. Parkoval a ešte nevystúpil, vchod k terminálu bol však len kúsok pred ním.

Okolo prešla už tretia policajná hliadka za necelú štvrtňhodinu. Čo majú dnes cvičenie? – napadlo mu. Tolko policajtov pokope nevidel za posledné dva dni, keď tu bol a sledoval situáciu na letisku. Palcom mimovoľne pohladil kožený vak, ktorý mal vedľa seba. Podlhovastý vak sa spodkom opieral o priestor, kde by mal spolujazdec nohy, a tak ho zvonku nebolo vidieť. Jeden z rakúskych policajtov s baretkou na hlave a so samopalom preveseným cez chrbát sa pozrel na šoféra bielej Mazdy, ale ten ani necukol. Pokojne fajčil ďalej a tváril sa, že na niekoho čaká.

Policajti prešli okolo a chlapík sa pozeral po ďalších. Zapálil si ešte jednu cigaretu a už-už chcel otvoriť dvere a vystúpiť aj s vakom, keď mu zrak padol na chlapíkov v uniforme. To neboli policajti, boli to vojaci. Oni tu dnes fakt majú cvičenie, napadlo mu znova. Došľaka. Dnes to nepôjde.

Čo ale urobiť? Pustiť do gatí? To teda nie. Nájde si iné miesto, veď je v podstate jedno, kde vykoná svoju misiu, na ktorú sa sám vyslal po zhladnutí série videí na portáli Youtube a po prečítaní obsahu rôznych „podzemných“ webstránok, ktoré ho utvrdili v tom, že svet riadia skrytí nepriatelia národov a za všetko treba viniť ich. Všetci sú to hajzli, nenávidel ich, neznášal všetkých okolo seba, lebo ho mali za lúžera a dementa, ženy sa mu posmievali a nazývali ho imbecilom, ale on teraz všetkým ukáže. Osvojil si predsa tú pravú ideológiu. Všetkým tým namysleným Slováčikom, ktorí si odtiaľto lietajú na svoje štýlové dovolenky a tešia sa zo života.

Oči mu potemneli. Slováci, Rakúšania aj ostatní uvidia, že on je niekto. A pozabíja ich čo najviac, najmä ženy, ktoré ním opovrhovali, lebo je vraj úchylný. Nenávidel ich a so ženami aj celú spoločnosť.

Dnes to ale na viedenskom letisku vyzeralo pre neho nedobre. Kam teda ísť? Na mobilnom telefóne si otvoril aplikáciu s mapami a vyhľadávač polohy mu ihneď ukázal, že je na letisku Schwechat východne od Viedne. Zamyslene sa pozeral na mape po okolí Schwechatu, prešpikovaného dnes políciou.

Bratislava.

Zrak mu padol na hlavné mesto jeho rodného Slovenska, len nejakých štyridsať kilometrov odtiaľto. Ide to skúsiť predsa len domov. Zasraní mamonári, veď aj z Bratislavy lietajú fíflený so svojimi nabúchanými chudákmi na drahé dovolenky. A tam na ich letisku určite nebudú také opatrenia ako vo Viedni.

„Idem do toho,“ zašepkal mimovoľne.

Jasné, ide do toho, rástlo v ňom odhodlanie. Ale neurobí to dnes vo Viedni, pôjde do Bratislavy. To bude ale prekvapenie v poludňajších správach. Rozhodol sa, že to bude lepšie a výraznejšie tam, kde dnes nie je toľko polície a kde sa ľudia neboja tak ako inde.

Richard Smetana vystúpil z auta a pozerajúc na budovu letis-

ka sa zhlboka nadýchol. Príjemné slnečné dopoludnie skorého októbra ponúkalo sviežosť a vo vzduchu príjemne voňala jeseň so svojím typickým babím letom. Hneď nato sa však rozkašľal, keďže okolo neho prehrmel autobus mestskej dopravy a vypustil mu do tváre splodiny z motora, ktorý hučal ako tank na cvičisku. Richard si pretrel oči, potichu zanaďával a pozrel sa na svoju spoločníčku.

„Čo, bráško, alergcia ťa dostala aj na jeseň?“ podpichla ho.

„Alergia na všetko,“ zašomral otrávene Richard vyťahujúc batožinu z kufra.

„Vrátane mestskej hromadnej dopravy,“ utrúsila Petra a zabuchla dvere na aute.

„Smej sa niekomu inému, segra,“ povedal rovnako otrávene. „Ešteže idem preč a prídem na iné myšlienky. A môže mi byť ukradnuté celé tvoje doťahovanie a tvoje hororové svadobné prípravy.“

„Hej, Riško, viem, že to je zlé, ale nenechaj sa až tak znechutiť,“ podišla k nemu a pohladila ho po tvári ako truciujúce dieťa. „Vždy je ťažké byť odkopnutý, ale neboj sa, ono to opäť raz príde,“ povedala.

„Ja už ničomu neverím,“ rezignovane potriasol hlavou. „Ona bola môj splnený sen a ten sa rozplynul,“ povedal opierajúc sa o auto. Vytiahol cigarety a zapálil si. Rezignovane vyfúkol dym nad seba.

„Ja viem, Riško,“ chlácholila ho sestra, ktorá sa tiež operala o auto vedľa neho. „Zlomila ti srdce. Naozaj som ťa ešte nikdy nevidela takého zaľúbeného, ako si bol do nej.“

„Od začiatku som bol do nej zaľúbený, odkedy som ju stretol v tom lietadle,“ mykol plecami. „Myslel som si, že som našiel tú pravú. Prežili sme odlúčenie a teraz, keď všetko mohlo byť dobré, tak ona sa zrazu rozhodla to ukončiť,“ krútil hlavou Richard a potiahol si z cigarety. „Vesmír ma asi nenávidí.“

Petra prikývla a chvíľu bez slova stáli opretí o kapotu auta na krátkodobom parkovisku bratislavského letiska. On vysoký, tma-

vovlasý so sivomodrými očami, ona o čosi nižšia modrooká brunetka s vlasmi po plecía. Črty tváre však mali spoločné, podobne ako úsmev či výraz smútku.

„Viem, že to znie hlúpo, ale čas to vyrieši,“ oprela si Petra hlavu o jeho plece a on bol rád, že má takú chápvavú sestru. Čudoval sa sám sebe, že jej v detstve často robil zle, a ona mu to vrátila úprimnou láskou. Bola o päť rokov mladšia ako on a cestu si k sebe našli, až keď mala sedemnásť a on vyfackal jej staršieho frajera, ktorý ju podviedol a rozplakal ju.

„Ja viem, Peti. Len ten čas aj musí uplynúť...“ povedal smutne a objal ju okolo pliec.

„Je to naozaj škoda,“ povedala mu sestra. „Zdala sa byť taká fajn tá Amanda. Mne sa teraz všetko ľahko hovorí, mám pred svadbou, ale ono to bude zase dobré, brácho. Nič sa neboj. Prenesieš sa cez ňu.“

„Ale keď ja sa cez ňu nechcem preniesť... Chcem ju naspäť,“ hlesol Richard.

Petra chápavo prikývla a chvíľu mlčala.

„Ešte máš nás, Riško,“ povedala napokon. „A máš malú Viki. Už len kvôli nej sa musíš postaviť na nohy.“

„Ja viem,“ povedal pousmejúc sa pri spomienke na svoju osemročnú dcéru.

Zašliapol cigaretu a zdvihol kufor.

„Idem, Peti,“ povedal jej.

„Čáu, už si to a vyvetraj si hlavu,“ objala ho a vyrazila preč, aby nemusela platiť parkovanie a stihla to v rámci pätnástminútového stojného.

„Čáu,“ povedal už len sám pre seba Richard a chystal sa vykročiť cez cestu k terminálu, ale musel prudko zastaviť. Popred neho sa prehnala biela Mazda staršej výroby a šofér sa tváril, že nikoho nevidí.

„Debil,“ zašomral Richard a tentoraz bezpečne prešiel cez cestu k terminálu.

Pripravený na odlet do Dublinu, kam išiel navštíviť zopár pria-

teľov a zabudnúť aspoň na chvíľu na čerstvú bolesť z rozchodu s priateľkou. Hoci pôvodne mali ísť spolu, teraz bolo všetko inak.

S Američankou Amandou Cook sa zoznámil minulý rok v rámci svojho osobného pátrania po starom otcovi v Spojených štátoch. V rodine mali nie jedného, ale rovno dvoch veteránov druhej svetovej vojny – a obaja boli starí otcovia z otcovej strany. Richard a Petra Smetanovci totiž až v dospelosti zistili, že ich biologickým starým otcom je bývalý americký vojak Frank Hoffman, ktorý ich starú mamu Katarínu spoznal koncom vojny vo Francúzsku, kde ona žila od konca tridsiatych rokov s rodičmi. Osud ich však rozdelil, už sa nikdy nestretli a Frank ani nevedel, že Katarína ostala tehotná. Vyhnaná z Francúzska sa aj so svojimi rodičmi vrátila domov do vojnou zničeného a politicky obnoveného Československa a sympatického poručíka Franka, ktorý bol sám spolovice Slovákom, už nikdy nestretla. Porodila syna Františka, vydala sa za bývalého vojaka československej oslobodzovacej armády a s ním aj zostarla. Deda Jozefa tak Richard a Petra poznali ako svojho starého otca, pravdu o Frankovi zistili, až keď boli babka Katarína a dedko Jozef – a tragicky aj ich otec František – po smrti. Richard sa preto v predvečer svojich tridsiatych siedmych narodenín vybral do Spojených štátov pátrať po Frankovi a po mnohých zvratoch ho našiel stále nažive. Na tejto ceste sa zoznámil s Amandou, atraktívnou tridsaťdvaročnou americkou novinárkou, ktorá mu výdatne pomohla, keďže – ako sa ukázalo počas pátrania – jej starý otec a Frank slúžili v rovnakej jednotke. Toto dobrodružstvo ich zbližilo aj osobne a Richard odvtedy lietal pravidelne do Ameriky nielen za Frankom a jeho rodinou, ale aj za Amandou. Zaľúbili sa do seba a rozhodli sa dať šancu vzťahu na diaľku.

Amanda bola na Slovensku po prvý raz v júni. Stihol ju zoznať aj so svojou osemročnou dcérou Viki, ktorú mal zo skrachovaného manželstva. S exmanželkou Janou sa však dokázali rozumne dohodnúť, Viki tak vídal často a so svojou bývalou ženou vychá-